

Box 27215, 102 53 Stockholm
Besök: Borgvägen 1-5, 08 519 264 00
kulturradet@kulturradet.se
kulturradet.se

2020-12-23

KUR 2020/15593
s.1(2)

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
david.brandell@regeringskansliet.se

Kulturrådets remissyttrande över Regeringskansliets promemoria Covid-19-lag (S2020/09214)

Kulturrådet är en myndighet under Kulturdepartementet med uppgift att verka för kulturens utveckling och tillgänglighet. Det gör vi bland annat genom att fördela och följa upp statliga bidrag till offentliga och fria kulturaktörer. Utgångspunkt för vårt uppdrag är de kulturpolitiska målen.

Utifrån den korta svarstid som getts på remissen har det inte funnits möjlighet att göra en djupare analys av förslaget. Kulturrådet vill ändå framföra några synpunkter som bör övervägas i den fortsatta beredningen av förslaget.

Allmänna synpunkter

Kulturrådet tillstår behovet av författning som möjliggör åtgärder som är både ingripande och medger flexibilitet på olika nivåer samt i vissa fall innebär begränsningar av grundläggande fri- och rättigheter för att stoppa smittspridning i samhället.

Kultursektorn är i behov av en mer träffsäker reglering där fler än de som omfattas av ordningslagen och smittskyddslagen kan vara med och ta ansvar för att minska smittspridning.

Det är dock av yttersta vikt att en reglering av det slaget är förutsebar, förenlig med grundläggande konstitutionella principer och innehåller mekanismer som säkerställer att åtgärderna inte blir för långtgående i de enskilda fallen då de i praktiken kan likställas med näringsförbud samt en begränsning av den konstnärliga friheten.

Av förslagets framgång att de närmare bedömningarna av om enskilda åtgärder är ändamålsenliga för att minska smittspridning och av deras negativa konsekvenser för enskilda, företag och civilsamhället, till stora delar får göras i samband med att enskilda föreskrifter beslutas. Det innebär en otydlighet som försvårar bedömningen av förslagets rimlighet samt vilka konsekvenser förslaget kan få för kulturaktörer som drabbats mycket hårt av de restriktioner som införts hittills.

För den enskilde kulturaktören som drabbas av en nedstängning så är frågan om ersättning viktig, frågan om ersättning vid nedstängning berörs i promemorian men det framgår inte hur frågan slutligen ska hanteras.

Vidare så är möjligheten att överklaga som föreslås i förslaget begränsad och det är inte tydligt motiverat varför.

Kulturrådet anser också att en reglering av giltighetstiden av de föreskrifter och beslut som meddelas med stöd av lagen bör övervägas.

Konsekvenserna för kultursektorn och samhället

Yttrandefrihet och konstnärliga frihet är en mänsklig rättighet, en rättighet för alla människor. Konst och kultur påverkar oss både som individer och i möten med andra. Av Förenta nationernas särskilda rapportör Farida Shaheeds rapport i Konstnärsnämndens skriftserie *Rätten till konstnärlig frihet och kreativitet* (2015:1) framgår hur den friheten inte enbart innehåller rätten att fritt uppleva och bidra till konstnärliga uttryck och verk utan också rymmer rätten till tillgång och möjlighet att njuta av konst samt att sprida sina uttryck och verk. Även näringsfrihet är inskriven som en grundlagsskyddad fri- och rättighet i 2 kap. 17 § Regeringsformen.

Med hänsyn till att den föreslagna författningen kan användas för att begränsa grundläggande fri- och rättigheter vill Kulturrådet understryka vikten av att åtgärderna måste vara proportionerliga, begränsade i tid och att det ska vara möjligt att förutse vilka restriktioner som kan komma att tillämpas samt hur restriktionerna sedan ska lyftas.

Kulturrådet anser också att det är av yttersta vikt att den föreslagna författningen i sig är tidsbegränsad och att det finns inbyggda kontrollmekanismer som tillser att den inte kan missbrukas.

Handläggning av ärendet

Remissyttrandet har beslutats av generaldirektör Kajsa Ravin efter föredragning av chefsjurist Greta von Rosen Stövind.

På Kulturrådets vägnar

Kajsa Ravin

Generaldirektör